

ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายการศึกษา
เมืองเลก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสงขลาเขต 1
The Condition of Learning Organization of Muang Lek Kawnar
Education Network Center under the Songkhla Primary
Educational Service Area Office 1

¹พระมหาภูมิมิตรี ขำช่วย

Phramaha Phumrapee Khamchuai

²ดร.อริสรา บุญรัตน์

Dr.Arisra Boonrat

³ธนกฤต รัชตะศิริกุล

Thanakit Ratchatasirakul

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

Hatyai University

¹Corresponding Author, Email: phramahaphumrapee.kha044@hu.ac.th

Received May 17, 2022; Revised June 9, 2022; Accepted: June 30, 2022

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายการศึกษาเมืองเลก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 1 2) เพื่อเปรียบเทียบความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา จำแนกตาม ตำแหน่ง และภาระงานในการทำงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและครู การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 132 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจากตารางของเครจซีและมอร์แกน สุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับสลากแบบไม่ใส่คืน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .980 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า

1) ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายการศึกษาเมืองและความก้าวหน้า ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ พลวัตแห่งการ

เรียนรู้ การให้อำนาจและสร้างความสามารถให้กับบุคลากร การปรับเปลี่ยนองค์กร การจัดการความรู้ และด้านการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ตามลำดับ

2) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และครู มีความคิดเห็นต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายการศึกษาเมืองเลก้าวหน้า โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและครู ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายการศึกษาเมืองเลก้าวหน้าในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: องค์กรแห่งการเรียนรู้; ศูนย์เครือข่ายการศึกษา; สำนักงานปทุมศึกษา

Abstract

This Article aimed to study 1) The Learning Organization of Muang Lek Kawnar Education Network Center under the Songkhla Primary Area 1. 2) Compare the Learning Organization of Educational Institutions Classified by Position and Work Experience of The Basic Education Institutions Committee and Teachers. The Instrument used was a 5 -Level Estimation Scale Questionnaire with an Alpha Coefficient of .980. The Statistics used Percentage, Mean, Standard Deviation, t-test and F-test. The sample were 132 People. Determine The Sample Size by Comparing Krejcie & Morgan tables. Easy Randomly Drawn by a No-Return Lottery Method. The research results were found as follows;

1.The Learning Organization overall and Individual Aspects are at a High Level sorted by average was Learning Dynamics. Empowering and Empowering Personnel Organization Change Knowledge Management and the use of Modern Technology, respectively.

2. Board of Basic Education and Teachers with different educational backgrounds. There was no difference in opinion on the learning organization in general and in every aspect.

3. Board of Basic Education and Teachers with different working experience Overall, the opinions on the learning organization were significantly different at the .05 level.

Keywords: learning Organization; Education Network Center; Primary Educational Service

บทนำ

องค์การทางการศึกษามีการเคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นกระบวนการต่อเนื่องแบบพลวัต (DYNAMIC) อยู่ตลอดเวลาภายใต้สภาวะแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

องค์กรจำเป็นต้องมีการปรับตัวเปลี่ยนแปลงให้ทันความก้าวหน้าของความรู้ใหม่ ดังนั้นการจัดระบบการทำงาน การแบ่งปันความรู้ การเข้าถึงความรู้และการนำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติงาน จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับบุคลากรในองค์กร ด้วยเหตุนี้การพัฒนาองค์กร (ORGANIZATION DEVELOPMENT) จึงเป็นทางเลือกสำคัญที่จะดำรงสถานภาพทางการแข่งขันด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานรวมทั้งการสร้างฐานองค์ความรู้ การจัดการสื่อสาร สารสนเทศ การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรม เปลี่ยนทัศนคติและสร้างวิสัยทัศน์ใหม่สู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์ และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศที่ยั่งยืน (DRUCKER, 1995, อ้างถึงใน สมหวัง รอดโธสง และวิเชียร รุ้ยนิยม, 2562)

การนำแนวคิดการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ของมาร์ควอดท์ (MARQUARDT, 1996) มาปรับใช้ในการพัฒนาองค์กรนับเป็นสิ่งสำคัญ หลักการดังกล่าวได้แก่ พลวัตแห่งการเรียนรู้ (LEARNING DYNAMICS) ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้ในระดับบุคคล ทีมงาน และองค์กร เพราะการเรียนรู้เป็นหัวใจสำคัญ หากสามารถส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องและยั่งยืนแล้วจะเป็นพื้นฐานอันสำคัญของการพัฒนาองค์กร การแปรรูปองค์กร (ORGANIZATION TRANSFORMATION) โดยมีการปรับปรุงการคิดร่วมกันโดยใช้วิสัยทัศน์ กลยุทธ์ รวมทั้งโครงสร้างที่เหมาะสมในการพัฒนาสายการบังคับบัญชาไม่ซับซ้อน ทำให้ภาพรวมในอนาคตเป็นจริง และต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบใหม่ในทุกองค์ประกอบย่อยเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ การให้อำนาจและสร้างความสามารถให้กับบุคลากร (PEOPLE EMPOWERMENT) คือการให้ความสำคัญแก่พนักงานทั้งในระดับปฏิบัติการ และผู้บริหาร ลูกค้า ชุมชน ล้วนแล้วแต่ต้องมีการเรียนรู้ร่วมกัน องค์กรในสมัยนี้จะมีความสัมพันธ์กันเป็นเครือข่ายและมีการทำประโยชน์ให้กับสังคมและชุมชน การจัดการความรู้ (KNOWLEDGE MANAGEMENT) องค์กรจะต้องมีระบบการจัดการกับความรู้ ในองค์กรตั้งแต่การจัดหาความรู้จากแหล่งภายในและภายนอกองค์กร แล้วนำมาสร้างสรรค์ให้สามารถใช้ได้กับองค์กรเมื่อเหมาะสมแล้วต้องมีระบบที่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลไว้แล้ว ต่อจากนั้นนำมาถ่ายทอดหรือนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพในทุกขั้นตอน และการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ (TECHNOLOGY APPLICATION) ซึ่งเทคโนโลยีนับเป็นปัจจัยที่สำคัญมากสำหรับศตวรรษนี้ เพราะองค์กรใดก็ตามที่มีอำนาจทางเทคโนโลยีสูงจะทำให้สามารถที่จะก้าวล้ำหน้าองค์กรอื่นได้นั่นเอง

ประเทศไทยได้รับเอาแนวคิดเรื่ององค์กรแห่งการเรียนรู้มาปรับใช้ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งในวงการด้านการศึกษา ดังเห็นได้จากการกำหนดพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 หมวด 3 มาตรา 11 ไว้ว่า “ส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาความรู้ในส่วนราชการ เพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอโดยต้องรับรู้ข้อมูลข่าวสารและสามารถประมวลผลความรู้ในด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการได้อย่างถูกต้องรวดเร็วและเหมาะสมกับสถานการณ์ รวมทั้งต้องส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถ สร้างวิสัยทัศน์ และปรับเปลี่ยนทัศนคติของข้าราชการในสังกัดให้เป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและมีการเรียนรู้ร่วมกัน” จากพระราชกฤษฎีกาฯ ดังกล่าวส่งผลให้ปัจจุบัน ได้เกิดแนวคิดในการบริหารองค์กรรูปแบบใหม่ที่สามารถตอบสนองความต้องการในการ

พัฒนาองค์กรรวมทั้งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คือแนวคิดการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (LEARNING ORGANIZATION) ซึ่งหลายองค์กรได้พยายามส่งเสริมในการนำองค์ความรู้ต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในการทำงานและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น (ดริชา สังคหะ, 2559) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวงการด้านการศึกษา

ศูนย์เครือข่ายการศึกษาเมืองเลก้าวหน้า เป็นศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาหนึ่งที่ได้ถูกจัดตั้งขึ้นมาจากทั้งหมด 18 ศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ซึ่งประกาศเมื่อ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2556 โดยกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเป็นองค์กรตามระเบียบของเขตพื้นที่การศึกษาว่าด้วยการจัดกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดขึ้นเพื่อส่งเสริม สนับสนุน ให้การบริหารจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยรวมให้สูงขึ้น ทั้งนี้กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเป็นการรวมตัวของสถานศึกษาหลายๆ แห่ง มารวมตัวกัน เพื่อจุดมุ่งหมายในพัฒนาสถานศึกษาในรูปแบบของความร่วมมือ โดยมีเป้าหมายวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีคณะทำงานเพื่อขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมาย โดยอาศัยความร่วมมือภายในกลุ่มเครือข่าย จากสถานศึกษาขนาดเล็กกลายเป็นหน่วยงานขนาดใหญ่ซึ่งจะทำให้การทำงานในภาพรวมมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น (ศุภโชค สาระบุตร, 2559) จากแนวคิดกระแสหลักในรูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ประกอบกับเหตุผลข้างต้นที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ในศูนย์เครือข่ายการศึกษาเมืองเลก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 1

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ในศูนย์เครือข่ายการศึกษาเมืองเลก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาเมืองเลก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ พื้นที่วิจัยคือ ศูนย์เครือข่ายการศึกษาเมืองเลก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1

ประชากร คือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและครูในศูนย์เครือข่ายการศึกษาเมืองเลก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 192 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและครูในศูนย์เครือข่ายการศึกษาเมืองเลก้าวหน้า จำนวน 132 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยเทียบจากตารางของเครจซีและมอร์แกน จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลากแบบไม่ใส่คืน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำผลการตรวจสอบมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

ระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามในแต่ละข้อมีค่าตั้งแต่ 0.67-1.00 วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) มีค่าเท่ากับ .980

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระจากกัน (Independent samples) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลแล้วได้ใช้วิธีการเขียนพรรณนาสรุป

ผลการการศึกษา

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งครู ร้อยละ 65.90 และตำแหน่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร้อยละ 34.10 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 76.50 และสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 23.50 และส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 38.60, 5-10 ปี ร้อยละ 32.60 และสูงกว่า 10 ปี ร้อยละ 28.80 ตามลำดับ

1. ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายการศึกษาเมืองเลก้าวน้ำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 1 ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือด้านพลวัตแห่งการเรียนรู้ ด้านการให้อำนาจและสร้างความสามารถให้กับบุคลากร ด้านการปรับเปลี่ยนองค์กร ด้านการจัดการความรู้ ด้านการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

(n=132)

ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. พลวัตแห่งการเรียนรู้	4.45	.43	มาก
2. การปรับเปลี่ยนองค์กร	4.43	.46	มาก
3. การให้อำนาจและสร้างความสามารถให้กับบุคลากร	4.44	.48	มาก
4. การจัดการความรู้	4.42	.46	มาก
5. การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่	4.33	.54	มาก
รวม Y_{tot}	4.42	.40	มาก

2. ผู้ที่มีตำแหน่งเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และตำแหน่งครู มีความคิดเห็นต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายการศึกษาเมืองเลก้าวน้ำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 2

ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของสถานศึกษา	คณะกรรมการ สถานศึกษาชั้น พื้นฐาน ชั้นพื้นฐาน n=45		ครู n=87		t	P
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. พลวัตแห่งการเรียนรู้	4.44	.35	4.45	.47	-.099	.921
2. การปรับเปลี่ยนองค์กร	4.49	.33	4.40	.52	1.099	.274
3. การให้อำนาจและสร้างความสามารถ ให้กับบุคลากร	4.44	.33	4.44	.55	.066	.947
4. การจัดการความรู้	4.44	.36	4.42	.51	.355	.738
5. การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่	4.30	.49	4.34	.56	-.477	.634
รวม	4.42	.28	4.41	.46	.211	.833

3. การเปรียบเทียบความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายการศึกษา เมืองเลี้ยวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 1 จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าโดยภาพรวมผู้ที่มิประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็น ต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านพลวัตแห่งการเรียนรู้ และด้านการปรับเปลี่ยนองค์กรมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 3

ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. พลวัตแห่งการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	1.869	.934	5.196**	.007
	ภายในกลุ่ม	129	23.201	.180		
	รวม	131	25.070			
2. การปรับเปลี่ยนองค์กร	ระหว่างกลุ่ม	2	1.608	.804	3.825*	.024
	ภายในกลุ่ม	129	27.124	.210		
	รวม	131	28.732			
3. การให้อำนาจและสร้าง ความสามารถให้กับบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	2	1.033	.517	2.196	.115
	ภายในกลุ่ม	129	30.348	.235		
	รวม	131	31.381			
4. การจัดการความรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	.808	.404	1.899	.154
	ภายในกลุ่ม	129	27.435	.213		
	รวม	131	28.242			
5. การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่	ระหว่างกลุ่ม	2	1.260	.630	2.182	.117

ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
	ภายในกลุ่ม	129	37.252	.289		
	รวม	131	38.513			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.199	.599	3.730*	.027
	ภายในกลุ่ม	129	20.727	.161		
	รวม	131	21.926			

อภิปรายผลการวิจัย

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายการศึกษาเมืองเลก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าศูนย์เครือข่ายการศึกษาเมืองเลก้าวหน้า เป็นศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาจัดตั้งขึ้นมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 และทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ให้การสนับสนุนส่งเสริม เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งเป็นการรวมกลุ่ม รวมตัวของสถานศึกษา ทั้งเก้าแห่งนี้ เพื่อจุดมุ่งหมายในพัฒนาสถานศึกษาในรูปแบบของความร่วมมือ โดยมีเป้าหมาย วัตถุประสงค์ร่วมกัน มีคณะทำงานเพื่อขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมาย โดยอาศัยความร่วมมือภายในกลุ่ม เครือข่าย จากสถานศึกษาขนาดเล็กกลายเป็นหน่วยงานขนาดใหญ่ซึ่งจะทำให้การทำงานในภาพรวมมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยมีลักษณะเป็นกลุ่มของสถานศึกษามีการทำงานร่วมกันทั้งในด้าน วิชาการ งบประมาณ บุคคล และทั่วไป สอดคล้องกับ กับแนวคิดในการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษา แห่งชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ที่ใช้หลักการมีส่วนร่วม ของทุกภาคส่วนของสังคม โดยรัฐจะส่งเสริมให้บุคคล กลุ่มบุคคล หรือองค์กรต่างๆ เข้าร่วมเพื่อ เสนอแนะ และสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์ของสังคมโดยรวม สอดคล้องกับ (รติกร พุฒิประภา, 2560) ศึกษาองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านลานแหลม (สรนุวัตรราชูร์ อุทิศ) ผลปรากฏว่า องค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านลานแหลม (สรนุวัตรราชูร์อุทิศ) โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่ามัธยฐานเลข คณิตจากมากไปหาน้อยได้คือ การคิดอย่างเป็นระบบ การเรียนรู้เป็นทีม วิสัยทัศน์ร่วมกัน ความ เชี่ยวชาญของบุคคล และแบบแผนทางความคิด และ สอดคล้องกับ (นาถนารี ชนะผล และคณะ , 2562) ที่ศึกษาสภาพและปัญหาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า สภาพความเป็นองค์กรแห่งการ เรียนรู้ของโรงเรียนทั้งโดยรวม อยู่ในระดับมาก

ผู้ที่มีตำแหน่งเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และตำแหน่งครู มีความคิดเห็นต่อ ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายการศึกษาเมืองเลก้าวหน้า สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนได้สร้างความสัมพันธ์อันดีกับคณะกรรมการบริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานและ ชุมชนเป็นอย่างดี ด้วยการจัดโครงการต่างๆ เช่นการเยี่ยมชุมชน การเข้า

ร่วมกิจกรรมของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการให้เกียรติและรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการอย่างมีเหตุผล รวมทั้งการได้บริหารแบบมีส่วนร่วม ทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีส่วนรับรู้รับทราบ มีส่วนร่วม เหมือนๆ กับคณะครู จึงทำให้มีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ภาวิณี ชื่นทรัพย์ และสำเริง อ่อนสัมพันธ์, 2563) ที่ศึกษาองค์กรแห่งการเรียนรู้ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม พบว่า การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จำแนกตามตำแหน่งงานที่ต่างกัน มีระดับการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและครู ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในภาพรวม รายด้านพลวัตแห่งการเรียนรู้ และรายด้านการปรับเปลี่ยนองค์กร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe' พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 5 – 10 ปี กับผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและครู ที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ได้ผ่านการรู้การเห็น มีทักษะในการปฏิบัติงานการสั่งสมความรู้และประสบการณ์ต่อเนื่องมา รับทราบในแนวทางของการบริหารการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน ตลอดจนการดำเนินการจัดการเรียนการสอนของครูและบุคลากร มาเป็นระยะเวลายาวนาน จึงมีความคิดเห็นต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สูงกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 5 – 10 ปี

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการศึกษาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายการศึกษาเมืองเลก้าวน้ำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 1 พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งภาพรวมและรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือด้านพลวัตแห่งการเรียนรู้ ด้านการให้อำนาจและสร้างความสามารถให้กับบุคลากร ด้านการปรับเปลี่ยนองค์กร ด้านการจัดการความรู้ ด้านการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ตามลำดับ ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งหากศูนย์เครือข่ายการศึกษาเมืองเลก้าวน้ำ ได้มีการพัฒนาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ต่อไป โดยการขับเคลื่อนสถานศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพความสามารถของบุคลากรในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ด้วยการสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา อันจะส่งผลให้สถานศึกษาเกิดความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป ดังแผนภาพต่อไปนี้

ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายการศึกษา
เมืองเล้าหว้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา
เขต 1

บทสรุป

สรุปในภาพรวมของงานวิจัยความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายการศึกษาเมืองเล้าหว้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 1 พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งภาพรวมและรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือด้านพลวัตแห่งการเรียนรู้ ด้านการให้อำนาจและสร้างความสามารถให้กับบุคลากร ด้านการปรับเปลี่ยนองค์กร ด้านการจัดการความรู้ ด้านการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ตามลำดับ ผู้บริหารโรงเรียนได้สร้างความสัมพันธ์อันดีกับคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและ ชุมชนเป็นอย่างดี ด้วยการจัดกิจกรรมต่างๆ โครงการโรงเรียน เยี่ยมชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการ ให้เกียรติและรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการอย่างมีเหตุผล รวมทั้งการได้บริหารแบบมีส่วนร่วม ทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีส่วนรับรู้รับทราบ มีส่วนร่วม เหมือนๆ กับคณะครู จึงทำให้มีความคิดเห็นที่มิได้แตกต่างกัน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและครู ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในภาพรวม รายด้าน พลวัตแห่งการเรียนรู้ และรายด้านการปรับเปลี่ยนองค์กร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 เพราะว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและครู ที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ได้ผ่านการรู้การเห็น มีทักษะในการปฏิบัติงาน การสั่งสมความรู้และประสบการณ์ ต่อเนื่องมา รับทราบในแนวทางของการบริหารการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน ตลอดจนการ ดำเนินการจัดการเรียนการสอนของครูและบุคลากร มาเป็นระยะเวลายาวนาน จึงมีความคิดเห็นต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สูงกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 5 – 10 ปี

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากการวิจัย พบว่า ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ด้านการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 1 และผู้บริหารสถานศึกษาควรมีนโยบาย ตลอดจนแผนการดำเนินงานที่ต้องส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างชัดเจนมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเตรียมความพร้อมในการเรียนการสอน ด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่มีความทันสมัย การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกจากเทคโนโลยี สื่อการสอนที่มีทันสมัยมาใช้ รวมทั้งโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อช่วยในการทำงานให้แก่ครู และบุคลากร การจัดฝึกอบรมการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยี จัดให้มีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรือฐานข้อมูลออนไลน์ เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาเมืองเลก้าวน้ำ กับศูนย์เครือข่ายการศึกษาอื่นๆ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 หรือสถานศึกษาในสังกัดอื่นๆ เช่นสถานศึกษาเอกชน เป็นต้น

2.2 เพื่อเป็นการศึกษาข้อมูลในเชิงลึก ควรมีการทำวิจัยเชิงคุณภาพเรื่อง แนวทางการพัฒนาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต

2.3 ควรศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- สุนทรพิทย์ และสำเริง อ่อนสัมพันธ์. (2563). องค์กรแห่งการเรียนรู้ของศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร* 11(1), 165-180.
- ดิวิษา สังคหะ. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักงานศึกษาธิการภาค 1-13. *วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*.
- นาถนารี ชนะผล และคณะ. (2562). สภาพปัญหา และแนวทางการพัฒนาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสารมหาจุฬานาครธรรม์* 6(4), 1688-1689.
- รติกร พุฒิประภา. (2560) องค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านลานแหลม (สรนุวัตรราษฎร์อุทิศ). *การค้นคว้าอิสระ ศ.ม. (ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ข. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร*.

- สมหวัง รอดโธสง และวิเชียร รุ้ยยืนยง. (2562). ยุทธศาสตร์การพัฒนองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาจุฬาลงกรณ* 6(4), 220-221.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- Marquardt, M. J. (1996). *Building the learning organization: A systems approach to quantum improvement and global success*. New York: McGraw-Hill.

